

Vårtur til området ved Søgårdseter tirsdag 26. april.

Turledere: Bjørn Erik Halvorsen og Christian Kortner. Referent: Christian Kortner.

Hele 18 framømte (+ 2 etternølere som kom når vi hadde kaffepause) ruslet innover fra parkeringen ved Magan. Noen ekstra hadde nok funnet fram siden turen også var annonsert i Naturlos Grenland, en folder som de fleste i området får i postkassen sin.

Været var godt og med en grei temperatur for vandring.

Vi tok den ytre stien i retning Rustan og gikk til et utsiktspunkt hvor vi hadde mat og kaffepause. Fra utsiktspunktet er det flott utsikt utover Gjerpensdalen og mye av Grenland, spesielt nå før løvet kommer på trærne.

Underveis beundret vi mengder av blåveis og hvitveis men også blomstrende (eller nesten blomstrende) arter som skogfiol, krattfiol, nyresoleie, tysbast, vårpengeurt, hestehov, fingerstarr, hårfrytle, vårerteknapp, knollerteknapp, myske, tannrot, bekkeblom, spisslønn, hegg, hengeaks, vårkål og korsknapp.

Ved turavslutningen nærmet kvelden seg og det var en fantastisk fuglesang å høre i tillegg til en brølende rådyrbukk.

Søstermarihand-tur til Blika i Seljord søndag 22. mai.

Turleder og referent: David Mundal.

Søstermarihandturen til Blika ble en suksess i år. 32 personer møtte opp i krysset inn til Svartdal kl. 11:00 denne dagen. Turlederen hadde svingt bortom studentene på USN i Bø og fikk med seg et par sjåfører der og 10 av de 30 fremømte var studenter fra Ung Botaniker i Bø. Det var ellers 20 blomsterinteresserte fra ulike deler av Øvre Telemark og Grenland som hadde møtt frem. Deltagerne ble delt i to grupper siden vi var såpass mange og Christian Kortner var så sporty at han tok rollen som turleder for den ene gruppen på sparket. Den ene gruppen gikk mot Mellom-Blika mens den andre gikk mot Haugstaul og etter en time bytta gruppene lokasjon seg imellom slik at begge fikk se floraen begge steder. Studentene var ivrige og fikk fort kontakt med resten av de mer erfarne deltagerne og dermed fikk de erfarne gitt sine veiledninger og studentene fikk lære mye om mange arter fra flere. Vi fikk se mengder av søstermarihand og noen andre orkideer som vårmarihand og skogmarihand og mange flotte vårblomster som f.eks. storblåfjær, flekkmure, rød jonsokblom, gjerdevikke, smalkjempe, marikåpe og mye annet fint. Da vi tok en rast i 12-tida smakte det ekstra godt med niste hjemmefra i den fine sola. God utsikt over Svartdal mot Flatdal med fjellene rundt, både Skorve og Mælefjell fikk vi også.

Dette er en måte å arrangere tur sammen på for TBF og Ung Botaniker som man gjerne kan gjenta ser det ut til. Det er til gjensidig glede for begge parter.

Kveldstur til Ormetjern ved Stulen tirsdag 7. juni.

Turleder og referent: Øystein Nilsen.

Dårlig værmelding var nok hovedårsaken til at kun 4 personer deltok på turen denne ettermiddagen.

Etter å ha parkert bilene ved Stulenvegen fulgte vi skogsbilvegen forbi Liajordet og videre på sti opp mot Ormetjern. Været gjorde sitt til at gruppa holdt langt høyere tempo enn normalt på slike turer.

Området vest for Ormetjenn har en av de rikeste forekomster i fylket av orkideen marisko - *Cypripedium calceolus*. Marisko anses som en truet art i Norge, og er oppført på rødlista som sårbar (VU).

Første eksemplarer av arten som vi fant dene denne dagen sto rett ved stien - nedenfor tjernet. Etter litt søk i terrenget ovenfor det første funnstedet kom vi over en rekke grupper med marisko - tilsammen mer enn 300 individ - alle i full blomst.

Et flott syn i gråværet!

Ved Ormetjenn er det tidligere også funnet flere interessante starrarter. Det ble ikke brukt så mye tid på starr denne gang, men vi så tuer med den rødlista arten taglstarr - *Carex appropinquata* (NT)- flere steder langs vannkanten.

På tilbaketuren ble det en liten stopp langs stien etter funn av furuvintergrønn - *Pyrola chlorantha* - en art som også er på rødlista fra 2021 (NT).

Vi noterte senere funn av bleikfrytle - *Luzula pallescens* - som heller ikke er å finne over alt. Før hjemreise oppdaget vi også noen eksemplarer av rødflangre - *Epipactis helleborine* - i vegkanten rett ved bilene.

Dagstur til Tveitannatten ved Hjuksebø lørdag 11. juni. Turledere Jorunn Simones og Christian Kortner. Referent: Christian Kortner.

I et litt ustabil sommervær var vi 7 personer som møtte fram på møtestedet rett nord for Hjuksebø. Her er det rikelig parkering og merket sti til Tveitannatten. Det er ingen lang tur opp men ganske bratt. Siden det er nedre del som har den mest spennende floraen var det her vi brukte mest tid. Litt oppe i lia krysser stien under jernbanelinja.

Av planter som kan nevnes er firblad, vivendel, blåveis, tysbast, sanikel, korsved, trollhegg, vanlig nattfiol (skognattfiol) og skogmarihand. Vivendel har bare 2 registreringer i Notodden kommune fra før så den er ikke vanlig her.

Ganske langt oppe i lia er det et utsiktspunkt hvor det passet for oss å ta matpause. Etter å ha spist og nytt utsikten over Heddalsvannet og opp mot Notodden så vi at det «dro seg på» et uvær fra vest og nord. De fleste valgte å gå tilbake til bilene og som antatt regnet det godt innen vi var nede ved bilene.

Dagstur til Nissedal søndag 3. juli. Turleder og referent: Bjørn Erik Halvorsen.

Kun én bil med to personer (Inger Nielsen og referenten) fra Grenland møtte lokal veiviser Torill Lohne ved Coop Prix i Treungen. Til sammen ble det da 3 deltakere på turen. Det lave frammøtet har dels sin årsak i en våt værmelding, det at ukesturen til Bessheim var avsluttet 2 dager tidligere, og det at mange hadde tatt fatt på andre ferieplaner. Det var lett regn på frammøtestedet i Treungen, men likevel kunne resten av dagen gjennomføres i skyet oppholdsvar. Målet for turen var å gjenfinne smalmarihand *Dactylorhiza majalis sphagnicola* som Finn Wischmann hadde registret på myrer i 500 meters høyde sydøst for Hægefjell 9. juli 1976. Torill Lohne hadde vært på stedet sommeren før og hadde sendt referenten bilder av orkidéer. Jeg kunne ikke med sikkerhet si at dette var smalmarihand på grunnlag av bildene, men nå i ettertid må noen av bildene ha vært den orkidéen vi var på søk etter. Dette var derfor en god begrunnelse for å sette opp turen i TBF turprogram i 2022.

Vi samlet oss i én bil og kjørte nordover på vestsiden av Nisser. Nord for Fjone ligger gården Borstad. Her fikk vi låne nøkkel til den øvre bommen. På skogsbilvegen syd for Horgevikåi parkerte vi og gikk inn i myrene på sydsiden av veien. Dette var en typisk strengemyr med smale, langstrakte dammer på tvers av fallretningen.

Der vi kom inn i myra ble referenten forvirret. Det var mange mariehender med lysrosa aks og lepper som indikerte flekkmarihand *Dactylorhiza maculata maculata*. De stod i torvmose, men den typiske rosetten av flekkete blader manglet ofte. Bladene som var relativt smale, hadde som regel flekker, men noen ganger var de nærmest uten flekker. Leppa og enkeltblomster passet ikke med smalmarihand. Referenten går ut fra at dette er innenfor variasjonen på flekkmarihand.

Vi beveget oss sydover gjennom myra og kom etter et par hundre meter over i neste myr. Også her var det slike lysrosa mariehender. Men, vi fant også en plante som stemte med smalmarihand lengst nord i myra. Videre sydover i myra avtok mengden av mariehender og i sydenden kom vi til et stort felt med hvitmyrak *Rhynchospora alba*.

Vi fant oss en tørr knause i myra og tok matpause der. Vi bestemte oss for å registrere alle karplanter vi kunne finne ved myra. Det ble en liste på ca. 20 arter, alle typiske for relativt fattig myr. Det var mye rome *Narthecium ossifragum* og klokkelyng *Erica tetralix* i myra. Vi fant også dvergbjørk *Betula nana*, hvitlyng *Andromeda polifolia*, smalsoldogg *Drosera anglica*, bukkeblad *Menyanthes trifoliata*, torvull *Eriophorum vaginatum*, duskull *Eriophorum angustifolium* og dystarr *Carex limosa*.

Vi beveget oss nordover igjen. I skogsområdet mellom myrene rant det en bekk fra den myra vi hadde startet i. Langs denne bekken vokste breiull *Eriophorum latifolium* og stjernestarr *Carex echinata*. Ellers fant vi andre typiske arter for en slik skog, slik som gråor *Alnus incana*, stri kråkefot *Lycopodium annotinum*, skogstjerne *Lysimachia europaea* og einstape *Pteridium aquilinum*. Da vi kom inn i den første myra igjen valgte vi å følge en litt høyere (vestligere) sone. Dette ble svært vellykket for når vi nærmet oss bilen kom vi inn i område med ca. 30 smalmarihand. Da forsto vi at vi hadde gjenfunnet registreringen til Finn Wischmann fra 1976, og lokaliteten var fortsatt intakt.

Det er flere myrer i dette området. Disse burde også få søking etter smalmarihand. Dette må bli en senere tur. Vi kjørte samme veien tilbake mot Treungen. Vi hadde en kort stopp for å levere tilbake bomnøkkelen. I Treungen gikk Torill Lohne tilbake til egen bil, for hun ville ha oss med til et område ved Bjortjønn, som vi skulle passere på vei tilbake mot Gautefall.

Det området som Torill ønsket at vi skulle se på lå nederst i lia av Lislehei. Området var nå flatehogd og vi så det lite hensiktsmessig å søke etter sjeldne planter der. Vi gikk også på flata mot Bjortjønn. Dette var et område som var grøftet for noen år siden. Vi valgte å ikke bruke mye tid der heller. Isteden dro vi til østsiden av Bjortjønn til et område der Inger Nordal og Finn Wischmann hadde registrert myrkråkefot *Lycopodiella inundata* i 1987. Vi gikk i et åpent felt inn mot bekken, uten at myrkråkefot dukket opp. På grunn av tørken var bakken tørr, og dette kan være årsaken til at ikke søket ble vellykket. Vi tok avskjed med Torill og satte kursen tilbake mot Porsgrunn.

Øytur til Sandøya ved Brevik søndag 7. august.

Turleder og referent: Bjørn Erik Halvorsen.

Kun 3 personer (Inger Nielsen, Øystein Nilsen og referenten) møtte opp på fergekaia i Brevik kl. 10:00 for å ta avgangen med Oksøy. Vi kunne kose oss i et lettskyet sommervær denne dagen.

Gjennom bebyggelsen på Sandøya passerte vi for eksempel markmalurt *Artemisia campestris*, bergmynte *Origanum vulgare*, lavendel *Lavandula angustifolia* (hagespredning) og en åkermåne som referenten landet på at måtte være kyståkermåne *Agrimonia procera* på bakgrunn av bladene på planta. Men, helt sikre er vi ikke i dette tilfellet fordi den sto i veikanten og hadde vært utsatt for kantklipper. Ved det nedlagte sandtaket fikk vi se nattlys *Oenothera biennis*, hvitdodre *Berteroa incana*, vill-løk *Allium oleraceum* og brønnkarse *Rorippa palustris*. På toppen av sandtaket noterte vi oss slyngsøtvier *Solanum dulcamara*, geitskjegg *Tragopogon pratensis* og rødflangre *Epipactis atrorubens*. Vi søkte også etter bittergrønn *Chimaphila umbellata* som er registrert på stedet for 40 år siden, men biotopen er så ødelagt av menneskelige inngrep, at dette var nærmest nytteløst.

Vi fulgte stiene gjennom skogen, uten at spesielle funn ble gjort. Vi stoppet og tok matrast ved gangbrua over til Løvøya. Etter maten tok vi en full artsregistrering av karplanter på berget i strandsonen. Disse er registrert på Artsobs. Ca. 35 arter ble funnet. Det hadde vært en tørr sommer og etter litt nedbør var for eksempel stemorsblomst *Viola tricolor* kommet i blomst på nytt. Innerst i Smellkjeften fant vi en stor forekomst av slakkstarr *Carex remota*. På veien videre sørover gikk vi forbi olavsskjegg *Asplenium septentrionale* i en fjellskrent. Den sto ved siden av svartburkne *Asplenium trichomanes*, men vi fant ikke hybridene svartola.

Vi fortsatte forbi Solvang og etter å ha passert en flokk med (heldigvis) fredelige oksekalver kom vi ned innerst i Sandøybukta. Her har det vært musekløver *Trifolium dubium*. Vi blei litt usikre da vi så hvor gjengrodd strandenga var blitt. Øystein greide likevel å finne et lite felt med ca. 100 planter innenfor et område på 2 x 2 meter. Vi samlet litt frø som skal sendes til frøbanken på Tøyen.

Vi valgte å gå tilbake til fergekaia for å ta avgangen med Oksøy kl. 15:40 tilbake til Brevik.

Byvandring i Kragerø søndag 21. august.

Turleder og referent: Bjørn Erik Halvorsen.

En bil med 4 personer fra Grenland og en bil med 2 personer fra Drangedal møtte opp ved kirken i Kragerø. Vi kunne kose oss i et lettskyet sommervær denne dagen. Håpet var å finne planter som kunne stamme fra ballastjord langs bygatene.

Allerede ved parkeringsplassen ved kirken startet botaniseringen. På en av almene fikk vi se flotte utgaver av skjellkjuke *Polyporus squamosus*. Av karplanter fant vi for eksempel moskuskattost *Malva moschata*, svinemelde *Atriplex patula*, byhøymol *Rumex obtusifolius* og svaleurt *Chelidonium majus*. Vi så også på den kjempestore poppelen *Populus sp.* som står ved parkeringsplassen. Den skal være fra slutten av 1700-tallet og være av gresk opprinnelse. Det skal være over 5 meter rundt stammen.

Vi fortsatte vestover mot den gamle bybebyggelsen. Her kom vi forbi en høyreist visse plante i en husvegg som vi ikke fant ut av der og da. Etterpå har vi ut fra bildene konkludert med at dette var spesielt kraftige utgaver av løkurt *Alliaria petiolata*. Videre gjennom de smale bygatene noterte vi oss apotekerkattost *Malva sylvestris*, gul lerkespore *Pseudofumaria lutea*, klistersvineblom *Senecio viscosus*, krattslirekne *Fallopia dumetorum*, forvillet melkeklokke *Campanula lactiflora*, hundepersille *Aethusa cynapium*, murtorskemunn *Cymbalaria muralis* og byvortemelk *Euphorbia peplus*.

Ved Gunnarsholmen stoppet vi ved sikori *Cichorium intybus*, ormehode *Echium vulgare*, prikkperikum *Hypericum perforatum*, såpeurt *Saponaria officinalis*, smalkjempe *Plantago lanceolata*, forvillet kepaløk *Allium cepa* og flatrapp *Poa compressa*. Vi tok matrasten ute på Gunnarsholmen. Vi gransket en mispel som sto der i håp om at det kunne være svartmispel, men konkluderte med en viss usikkerhet at det var blankmispel *Cotoneaster lucidus*.

Vi gjorde en stopp ved statuen av Edvard Munch på Skrubbodden. Det skal være her motivet til «Solen» er hentet. Vi gikk gater på oversiden tilbake. Planter som ble kommentert på veien var hestehamp *Conyza canadensis*, filtkongsllys *Verbascum thapsus*, skogflatbelg *Lathyrus sylvestris* og bergflette *Hedera helix*. Det ble kjøp av iskrem før vi gikk via hamna tilbake til kirken. Vi håpet at det skulle være en del spennende planter langs trappa opp til kirken, men her hadde kommunens folk luket bort alt som kunne minne om ugras.

Sopptur til Solvika, Siljan søndag 11. september.

Turledere: Jorunn Simones og Christian Kortner, referent: Christian Kortner.

Årets sommer og høst har vært nedbørfattig i våre områder men etter å ha avlyst soppturen både i fjor og året før var terskelen for å avlyse ganske høy. En liten spaningsrunde i forkant avslørte at om det ikke akkurat bugnet av sopp så var det sopp å finne. På frammetestedet ved Lietorvet hadde turledelsen rigget til en liten sopputstilling før avreise med navnelapper.

Turmålet som ble valgt var Solvika i Siljan, rett over kommunegrensen fra Skien. Været var godt med sol og god temperatur. Her valgte 10 ivrige entusiaster, inkludert 3 damer fra Ukraina, å rusle langs en skogsbilvei innover mot Galtetjern med enkelte avstikkere. Våre nye bekjente fra Ukraina kunne knapt noe norsk eller engelsk men via litt Google translate og fingerspråk gikk kommunikasjonen på et vis. De var i hvert fall ikke nybegynnere når det gjaldt sopp så det var ingen grunn til bekymring her.

Det ble faktisk funnet en del sopp, av matsopper kan vi nevne steinsopp, smørsopp, sandsopp, sleipsopp, vorterøysopp og en og annen skrubb og kremler. Noen få ynkelige eksemplarer av gul trompetsopp ble også funnet. Av andre sopper kan nevnes seig kusopp (kan vel til nød spises), rød fluesopp, noen bukkesopper + en del annet. Noen av oss fikk også sett en stillits og en larve av bringebærspinner underveis.

Etter et par timers tid kom vi fram til Rubens plass (gapahuk) ved enden av Galtetjern. Her var det godt med sitteplasser så da passet det med en liten matbit og litt kaffe mens en del sopp ble lagt ut til beskuelse. Etter dette ruslet vi korteste vei tilbake til bilene og avsluttet årets sopptur.